

Студент 4 курсу
факультету менеджменту та маркетингу ХНЕУ

МЕТОДИЧНІ ПРИНЦИПИ ОЦІНЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. Розглянуто методичні принципи та підходи оцінювання інвестиційного потенціалу підприємств, що дозволяє визначити ступінь залучення інвестиційних ресурсів та загального обсягу інвестиційного потенціалу.

Аннотация. Рассмотрены методические принципы и подходы оценки инвестиционного потенциала предприятий, что позволяет определить степень привлечения инвестиционных ресурсов и общего объема инвестиционного потенциала.

Annotation. Methodical principles and approaches for assessing the investment potential of companies, which allows to determine the extent of attracting investments and the total volume of investment potential have been considered.

Ключові слова: інвестиційний потенціал, оцінка інвестиційного потенціалу, інвестиційна діяльність, інвестиції.

Основою реалізації інвестиційної політики підприємства є його інвестиційний потенціал. Планування інвестиційного потенціалу надає підприємству додаткові можливості, а саме забезпечує зв'язок інвестиційних рішень з метою та стратегією розвитку фірми. Формування та використання інвестиційного потенціалу підприємства залежить від його розміру, тобто можливостей забезпечити розвиток підприємства [1].

Для з'ясування розміру інвестиційного потенціалу у вартісному вираженні необхідно провести його оцінювання. Воно дозволяє визначити ступінь залучення інвестиційних ресурсів в обіг шляхом порівняння оцінок активної його частини та загального обсягу інвестиційного потенціалу.

Визначення оцінки є досить дискусійним питанням, тому цю проблему розглядало багато науковців, таких, як: Федонін О. С., Репіна І. М., О. Ареф'єва, О. Коренков, Сегедій О. М., Должанський І. З., Загорна Т. О., Удалих О. О., Герасименко І. М., Ращупкіна В. М., Гриньова В. М., Коюда В. О., Лепейко Т. І., Коюда О. П. та ін. [1 – 5].

Метою даної роботи є дослідження та обґрунтування методичних принципів побудови системи оцінювання інвестиційного потенціалу підприємств.

Оцінка потенціалу підприємства передбачає використання системи показників, побудованих на моделі формування потенціалу, що враховує як динамічний розвиток, так і сформовані теоретичні передумови. Вона може бути як інтервальною, так і сукупною за період відтворення потенціалу.

Як свідчить проведене дослідження, основними методичними принципами оцінки інвестиційного потенціалу є такі:

системності – процес оцінки повинен бути заснований з урахуванням того, що потенціал є складною схоластичною системою;

узгодженості – визначає необхідність взаємопов'язувати окремі етапи процесу оцінки, узгодження між собою показників, що використовуються у процесі оцінки;

варіантності – визначає необхідність отримання декількох варіантів значення потенціалу;

оптимальності – визначає вибір найкращого з можливого, тобто максимальних можливостей;

комплексності – розглядає всі складові потенціалу в їх взаємозв'язку та згідно з іншими процесами та явищами;

адекватності – визначає те, що оцінка повинна відповідати суті поняття, а також відображати існуючу реальність;

ефективності процесу оцінки – визначає необхідність перевищення економічного ефекту над витратами на проведення оцінки [2].

Методи оцінки інвестиційного потенціалу підприємства – це способи, що використовуються у процесі оцінки потенціалу підприємства та спрямовані на отримання конкретного результату. Основними методами оцінки потенціалу підприємства та його складових є експертний, бальний методи, рейтинговий порівняльний аналіз, метод аналогій, факторний аналіз, методи моделювання, економіко-математичні методи.

Основним стимулом постійного розвитку підприємства виступає мінливість зовнішнього середовища, відповідно до потреб якого змінюються пріоритети розвитку підприємства. Таким чином, потенціал підприємства виступає резервом розвитку підприємства. Потенціал необхідно розглядати на основі процесного підходу, що дозволяє одночасно проводити ідентифікацію можливостей, оцінку ймовірності їх реалізації, визначення оптимального для підприємства результату, оцінку рівня використання виявлених можливостей.

В економічній літературі використовуються різні методичні підходи до оцінки інвестиційного потенціалу. Найбільш обґрунтованими з них є такі:

1. Вартісний підхід. Відповідно до нього інвестиційний потенціал визначається як різниця між майбутньою та поточною вартістю підприємства при тому, що зміна вартості відбулася внаслідок реалізації інвестиційних проектів.

Цей метод найбільш повно відображає економічну сутність інвестиційного потенціалу.

2. Експертна оцінка – передбачає визначення рівня інвестиційного потенціалу групою спеціалістів належної кваліфікації на основі визначеного переліку показників. При цьому інвестиційний потенціал може оцінюватись як взагалі, так і за окремими складовими.

3. Оцінка на основі узагальнюючого показника. Як узагальнюючий показник деякі автори використовують, наприклад, показник раціонального обсягу додаткового інвестування коштів, за якого забезпечується найвищий рівень прибутковості інвестицій, вкладених у дане підприємство [1; 3]. Можливе використання й інших показників. При цьому бажаним є використання показника, що повністю та без залишку дезагрегується на групу часткових. При цьому часткові показники характеризують різні складові інвестиційного потенціалу.

4. Комплексний підхід – передбачає різнобічну оцінку інвестиційного потенціалу на основі групи показників із можливим залученням експертів. Його перевагою є можливість повноцінного врахування всіх аспектів інвестиційного потенціалу, можливість удосконалювати методику з урахуванням сфери діяльності підприємства тощо. Цей метод широко використовується інвестиційними фондами і не виключає часткового застосування перерахованих вище підходів. При цьому розумно поєднуються різні методичні підходи оцінки ефективності діяльності економічних суб'єктів (графічний, матричний, факторний аналіз тощо) [4].

Запропонована характеристика властивостей інвестиційного потенціалу підприємств дозволяє більш глибоко зрозуміти його природу. Обґрунтування та систематизація вимог до системи оцінки інвестиційного потенціалу сприяє логічній побудові алгоритму дослідження цієї категорії.

Наук. керівн. Веретенникова Г. Б.

Література: 1. Управління потенціалом підприємства : навч. посібн. / Должанський І. З., Загорна Т. О., Удалих О. О. та ін. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 362 с. 2. Ареф'єва О. Методичний підхід до визначення резервів загального потенціалу розвитку підприємств та управління ним / Ареф'єва О., Коренков О. // Економіст. – 2003. – № 9. – С. 45–47. 3. Сегедій О. М. Інформаційне забезпечення оцінки інвестиційного потенціалу підприємств / Сегедій О. М. // Наукові праці ДНТУ. Сер. : Економічна.– Донецьк : Дон. НТУ, 2004. – Вип. 75. – С. 165–169. 4. Федонін О. С. Потенціал підприємства: формування та оцінка : навч. посібн. / Федонін О. С., Рєпіна І. М., Олексик О. І. – К. : КНЕУ, 2004. – 316 с. 5. Інвестування : навч. посібн. / В. М. Гриньова, В. О. Коюда, Т. І. Лепейко та ін. ; за заг. ред. В. М. Гриньової. – 2-ге вид., доопр. і доп. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2004. – 404 с.